

Omvärldsrapport digitalisering maj 2020

SAMMANSTÄLLNING AV HÄNDELSER OCH TENDENSER
JAN – MAJ 2020

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Inledning

Sveriges kommuner och regioner befinner sig i en omställningens tid. Digitalisering var både före och efter coronans utbrott en möjlighet till att lösa några av de största utmaningarna för välfärden. I och med covid-19 har det intensifierats. Välfärdens användande av teknik är i fokus och hur vi gör det förändringsarbetet på systemisk nivå, strategisk och operationell nivå samt i sektorns alla delar är högaktuell.

I samtal med kommuner och regioner har SKR tagit reda på vad som önskas från medlemsorganisationen. Ett av de mest vanliga önskemålen är kunskap om vad som är på gång inom digitaliseringspolitiken och kring de grundläggande förutsättningar som behövs för digital utveckling i välfärden. Man söker en samlad omvärldsbevakning och en översikt kring vad som är på gång. Förutom vårt nyhetsbrev, Smartare välfärd, som många prenumererar på, behövs en samlad bild och ögonblicksskildring i grova penseldrag om vart vi är just nu.

Därför har SKR:s experter inom digitalisering tagit fram en omvärldsrapport med kortfattade summeringar av viktiga händelser och tendenser som kan komma att påverka kommuner och regioners utveckling i en digital tid. Rapporten fokuserar på perioden januari – maj 2020 och är indelad i de programområden som SKR bevakar samt ger en bevakning från utvalda aktörer kring digitaliseringspolitiken. I rapporten finns också en uppställning med pågående utredningar som är intressant att se i ett sammanhang. Hoppas du får glädje av vår första omvärldsbevakningsrapport.

God läsning och insikt!

Louise Callenberg
Chef sektionen för
digital samverkan
förnyelse

Lotta Nordström
Chef sektionen för
informationshantering och
digital arbetsmiljö

Innehåll

Inledning.....	3
Covid – 19 accelererar omställningen.....	5
Ekonomi och styrning.....	5
Skola och utbildning.....	6
Arbetsmarknad och integration.....	7
Vård och omsorg.....	9
Arbetsgivarfrågor.....	10
Tillväxt och samhällsbyggnad.....	11
Rättsliga förutsättningar.....	13
Informationssäkerhet.....	14
Informationsförsörjning och digital infrastruktur.....	15
AI och automatisering.....	18
Några intressanta analyser.....	19
Aktuellt hos några aktörer.....	20
Nyligen avslutade statliga utredningar.....	24
Pågående statliga uppdrag och utredningar.....	24

Covid – 19 accelererar omställningen

Utbrottet av covid-19 gör att den digitala utvecklingen tar ett stort språng just nu. Distansundervisning och digitala vård- och nämndsammanträden har blivit det normala och arbete hemifrån och digitala trygghetslösningar är nödvändiga för att skydda våra mest sköra. För oss på SKR har krisen bland annat inneburit att vi på kort tid växlat upp vår förmåga att arrangera resfria möten med er medlemmar.

Det som sker kopplat till corona visar tydligt att utveckling i en digital tid till största del handlar om förändrade beteenden. Tekniken har funnits sedan länge men det är när vi börjar använda den som den skapar värde. På köpet får vi ett rejält digitalt kompetenslyft. När vi inte längre kan välja att göra som vi alltid har gjort tvingas vi till att lära oss digitala arbetsätt. Det blir intressant att se var vi kommer att befinna oss i den digitala utvecklingen post covid-19. Behovet av effektiviserade och klimatsmarta lösningar kommer sannolikt att vara påtagligt liksom människors förväntningar på digital service i välfärden.

Ekonomi och styrning

Osäkra ekonomiska förutsättningar post corona

Den 11 maj presenterades SKR:s ekonomirapport. Den innehåller bland annat beskrivningar av hur coronaviruset påverkar ekonomin i kommuner och regioner. Vi utgår från ett tämligen positivt scenario där vi antar att pandemin kommer att avklinga under sommaren, och att vårt samhälle därefter kan börja återgå till ett normalläge.

Det är osäkert hur möjligheterna att driva utveckling med stöd av digitalisering kommer att påverkas på kort och lång sikt av den kris som råder. Samtidigt som verksamheter just nu ställer om till digitala arbetsätt i rekordfart och hittar konstruktiva lösningar och samarbeten riskerar också investeringar för att skapa grundläggande förutsättningar för digital utveckling att skjutas på framtiden.

Länkar:

<https://skr.se/ekonomijuridikstatistik/ekonomi/ekonomirapporten.7150.html>

Kontaktperson: Anna Pegelow, programansvarig ekonomi och styrning

Nyttan från digitaliseringen blir allt viktigare

Frågan om att få ut avsedd nytta från digitalisering kommer allt mer i fokus och intresset av att bygga kompetens och att delta i nätverk för nyttorealiserings ökar. Det är tydligt att digitaliseringen inte är målet i sig utan en möjlig väg för att nå målen. Att jobba med nyttorealiserings handlar om att investeringar ska få avsedd effekt både för den egna verksamheten och för invånarna. Nyttan uppkommer i användandet av digitala lösningar och därför är det viktigt att arbeta strukturerat för att säkerställa förändrade arbetsätt.

När det ekonomiska läget nu förvärras ytterligare kommer behovet av att arbeta strukturerat för att investera i rätt förändringsinsatser och att driva förändring på rätt sätt att öka. Kommuner och regioners behov av att stärka kompetensen kring nyttorealiserings kommer därmed sannolikt att tillta.

Länkar:

<https://skr.se/naringslivarbetedigitalisering/digitalisering/ledningstyrningorganisationdigitalisering/nyttorealiserings.25765.html>

Kontaktperson: Anna Pegelow, programansvarig ekonomi och styrning

Fullmäktige och nämnder styr på distans

Till följd av coronapandemin arrangeras allt fler politiska möten på distans. I samband med det har det kommit upp frågor om vad lagen säger om beslut som fattas på distans och hur säkra digitala lösningar för distansmöten är.

När digitala mötesformer nu används i bred skala ökar kraven på dem samtidigt som vi bygger erfarenhet och kompetens.

Länkar:

[Frågor om svar från SKR om fullmäktige - och nämndmöten på distans](#)

[Webbsänding: Att mötas helt digitalt ställer nya krav i samband med coronapandemin.](#)

Kontaktperson: Kristina Fenger-Krog, digitaliseringsstrateg informationshantering

Skola och utbildning

Fjärrundervisning får luft under vingarna

Fjärr- och distansundervisning är nödvändigt och numera också tillåtet. Under våren har förändringar gjorts i respektive skolformers förordningar för att möjliggöra fjärr- och distansundervisning med hänvisning till att kunna erbjuda adekvat undervisning.

Omställningen till andra undervisningsformer har gått fort i och med covid-19 utbrottet. Detta gäller såväl omställning för personal och elever, utbildningsinsatser för genomförande, inköp av infrastruktur samt avtal med tjänsteleverantörer

Länkar: skola.hemma.se

Kontaktperson: Mikael Svensson, programansvarig utbildning

Framskjuten plan för DNP – Digitala Nationella Prov

I slutet av januari kom beskedet att tidsplanen för ordinarie DNP skjuts ett år framåt, vilket medför start från och med höstterminen 2023.

Detta påverkar de obligatoriska skrivproven i svenska och engelska som då ska genomföras av skolhuvudman fram till dess med hjälp av tjänsteleverantör eller egen teknisk lösning. Detta kommer att få ekonomiska konsekvenser då avtal måste förlängas eller åter upphandlas för att skolhuvudmannen ska kunna genomföra proven.

Länkar: <https://www.skolverket.se/om-oss/var-verksamhet/skolverkets-prioriterade-omraden/digitalisering/digitala-nationella-prov/digitalisering-av-de-nationella-proven>

Kontaktperson: Mikael Svensson, programansvarig utbildning

Standardisering inom skolan

Ett samarbete är igång mellan FFIS (Forum För Informationsstandardisering i Skolväsendet) och SIS (Svenska institutet för standarder).

För att nå högre interoperabilitet mellan och inom system som används inom skolväsendet samarbetar FFIS och SIS för att stödja användandet av standarder. Frågan gällande högre interoperabilitet handlar dock inte bara framtagande av standarder utan även om att öka användandet, förstå var standarder gör skillnad, vilka delar i en standard som ska användas, hur standarder ska användas vid upphandlingar med mera.

Länkar: <https://www.skolverket.se/om-oss/var-verksamhet/skolverkets-prioriterade-omraden/digitalisering/forum-for-informationsstandardisering-i-skolvaset>

<https://www.sis.se/standardutveckling/tksidor/tk400499/sistk450/>

Kontaktperson: Mikael Svensson, programansvarig utbildning

Arbetsmarknad och integration

Stort behov av digitala tjänster för arbetssökande

Den växande arbetslösheten ökar ytterligare behovet av digitala tjänster som komplement till vägledning för sökande. Arbetsförmedlingen utvecklar nya tjänster för karriärvägledning som sökande. Även kommuner kommer kunna använda sig av dessa. Pilottester av tjänsterna inleds inom kort.

Tjänsterna och informationen däri kommer sannolikt att ge bra vägledning till både sökande de medarbetare som stödjer och vägleder sökande.

Kontaktperson: Annika Londono Öst, programansvarig arbetsmarknad, integration och arbetsgivarfrågor

Ny teknologi ger möjligheter för socialtjänst

Utöver de 17 kommuner som redan idag automatiserat inom processen för ekonomiskt bistånd ligger ytterligare hundra kommuner i startgroparna för dessa förändrade arbetssätt.

Det vanligaste teknikvalet är just nu RPA. Många frågor dyker upp och behöver tas om hand när robotarna ska programmeras däribland frågor om schabloner och periodiseringar. Flera kommuner arbetar också aktivt med att få upp användandegraden av sin e-ansökan. SKR startar ett nytt nätverk för dessa frågor. Två nationella initiativ för samverkan gällande RPA har tagits. Dessa leds av Södertälje respektive Lidingö.

Det är tydligt att många digitaliserar för att ha en möjlighet att klara uppdraget även under svårare tider. Noterbart här är vikten av att verksamhet och digitaliseringsstöd går hand i hand, för att kunna uppnå önskade effekter. Det finns ett stort intresse från akademien att beforska området.

Länkar: Metodstöd på skr.se här

<https://skr.se/integrationsocialomsorg/ekonomisktbistandforsorjning/automatiseringekonomisktbistand.25488.html>

[Film om automatiserat beslutsfattande m.m.](#) på skr.se

Kontaktperson: Annika Londono Öst, programansvarig arbetsmarknad, integration och arbetsgivarfrågor

Hejsvenska för smidigare språkinläring för nya svenskar

Hejsvenska är ett digitalt stöd för svenskinläring, som tagits fram av Malmö stad. Programmen riktar sig till den som erbjuder kurser i svenska för invandrare (sfi) och finns tillgängligt gratis på webben och som app.

Verktyget gör det möjligt för studerande att träna språket fler än de 15 timmar/vecka som ges inom sfi. Det ökar också flexibiliteten då det kan användas på olika tider och platser och redan under kötiden till sfi.

Länkar: <http://hejsvenska.se/>

Kontaktperson: Annika Londono Öst, programansvarig arbetsmarknad, integration och arbetsgivarfrågor

Transparens i fokus vid användning av algoritmer

Mediebevakning av automatisering inom ekonomiskt bistånd har förflyttat sig från att handla om att robotar ger personalvarsel till rättssäkerhets- och insynsfrågor för medborgaren.

Mediebevakningen sätter ljuset på att det är viktigt att skapa insyn i hur automatiserade processer fungerar. Det handlar om både beskrivning av algoritmers utformning och hur de system man anskaffat testats, dokumenterats och utvärderats. Behovet av att vara transparent kommer att öka i betydelse i de fall en leverantör tillhandahåller mer komplexa lösningar baserade på artificiell intelligens.

Länkar:

Studie om ramverk för algoritmiskt ansvar och öppenhet, från europeiska parlamentets forskningsjänst. [A governance framework for algorithmic accountability and transparency, EPRS - European Parliamentary Research Service, 2019](#)

Kontaktperson: Anna Johansson, verksamhetsstrateg

Vård och omsorg

Digitala vårdlösningar på bred front i corona

När både hälso- och sjukvården och omsorgen är under stor press i samband med coronapandemin sker en kraftig ökning av digitala vårdmöten över hela vårdsystemet. En sammanställning från SKR visar att användningen av regioners egna digitala tjänster nästan har tiodubblats de första månaderna 2020. Digitala vårdmöten med chatt och video införs på många vårdcentraler och allt fler inplanerade besök i specialistvården genomförs digitalt. Fler vårdgivare har också börjat införa möjligheter för personer med kronisk sjukdom att med stöd av digitala lösningar hantera allt mer av sin vård hemifrån.

Även tillsyn med kamera accelererar samtidigt som utbildning, introduktion och vägledning för vårdpersonalen i allt större utsträckning bli digitala.

Erfarenhet och kompetens av digitala lösningar ökar hos såväl medarbetare som brukare och patienter.

<https://skr.se/tjanster/press/nyheter/nyhetsarkiv/snabbokningavdigitalavardtjanster.33078.html>

<https://ehalsa2025.se/2025-podden/>

<https://skr.se/integrationsocialomsorg/socialomsorg/digitaliseringinomsocialtjansten.19339.html>

Kontaktperson: Patrik Sundström, programansvarig E-hälsa och Pani Hormatipour, samordnare socialtjänst

Modellkommuner för äldreomsorgens digitalisering utses

Tio kommuner kommer att utses till modellkommuner för äldreomsorgens digitalisering. Modellkommunerna ska ge stöd till andra kommuner och de regionala stödstrukturerna för digitalisering av olika tjänster samt genomgående implementera ytterligare digitala lösningar i den egna kommunen. De tio kommunerna får ett extra ekonomiskt stöd för att möjliggöra tid för kunskapsspridning.

Fungerande digitala arbetssätt och tjänster kommer sannolikt att spridas till fler delar av landet samtidigt som kunskap och erfarenhet byggs som ska komma hela landet till del.

Länkar:

<https://skr.se/integrationsocialomsorg/socialomsorg/aldre/overenskommelsealdr eomsorg.31534.html>

Kontaktperson: Eva Sahlén, projektledare välfärdsteknik inom äldreomsorgen

Kostnader för socialtjänstens digitalisering har beräknats

SKR har tagit fram en beräkning av vad det kostar socialtjänsten att investera i digitala lösningar. Kartläggningen visar tydligt att det finns ett behov av att kommuner och staten samlas för att göra gemensamma prioriteringar. Sammantaget handlar det om behov i storleksordningen 22 miljarder för att stödja Sveriges socialtjänster i den omställningsresa som man har framför sig. Inom andra välfärdsområden finns det liknande behov. Beräkningarna omfattar investeringar i teknik, men inte de kostnader som är förknippade med det förändringsarbete som krävs i verksamheten.

Av detta förstår man att digitaliseringens andra våg är här och vår omställning bara har börjat. Samfinansiering mellan kommuner, regionen och stat kommer att behöva göras framöver för att möta de stora behov på investering och utveckling som behövs.

Länk:

<https://skr.se/integrationsocialomsorg/socialomsorg/digitaliseringinomsocialtjan sten/digitaliseringsinsatsersocialtjansten/kostnaderdigitaliseringsocialtjansten.32 340.html>

Kontaktperson: Pani Hormatipour, programansvarig socialtjänsten

Arbetsgivarfrågor

Positiv inställning hos medarbetare till digitalisering

SKR har frågat yrkesverksamma och studerande till förskollärare, lärare, undersköterskor, läkare, sjuksköterskor och socionomer om hur de ser på

digitaliseringen. Sju av tio tillfrågade jobbar på en arbetsplats där det införts digitala verktyg eller arbetssätt under de senaste två åren.

Syftet med rapporten “Digitalisering i välfärden - Attityder och erfarenheter bland medarbetare och studenter” är att stödja arbetsgivare i kommuner och regioner som utvecklar verksamheten med hjälp av digitalisering.

De flesta medarbetare är positiva till digitaliseringen och anser att de har kompetens för att klara av att hantera digitala hjälpmedel och system samt förstår varför de införts. Fler än åtta av tio medarbetare vet hur de ska använda sig av de digitala verktyg som finns på arbetsplatsen idag. Däremot anser inte studenter att deras utbildning till fullo fångar de digitala arbetssätt som kommer att möta dem i arbetslivet.

Länkar:

<https://skr.se/naringslivarbetedigitalisering/digitalisering/sammanhallendigitalservice/medarbetarnasinstallningdigitalservice.32101.html>

Kontaktperson: Annika Londono Öst, programansvarig arbetsgivarfrågor och Somia Frej, handläggare arbetsgivarfrågor

Aktuellt att få till en god digital arbetsmiljö

En digital arbetsmiljö har nog aldrig varit så påtaglig som under dessa tider när många arbetar hemifrån. Nya erfarenheter och behov väcker förstås nya frågeställningar, vilket dryftas i många samverkansforum. Samlad information om digital arbetsmiljö med många bra exempel och stöd finns hos partsgemensamma Suntarbetsliv.

För arbetsplatsens systematiska arbetsmiljöarbete finns verktyget Digironden. Idag då många sitter hemma och arbetar finns även stöd för den arbetsmiljön som kan komma väl till pass. Då Suntarbetslivs arbete baserar sig på behov och erfarenheter från både arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer samt på aktuell forskning är det en viktig källa till kunskap.

Länkar: <https://www.suntarbetsliv.se/>

Kontaktperson: Annika Londono Öst, programansvarig arbetsgivarfrågor

Tillväxt och samhällsbyggnad

Bristande konkurrens bland systemleverantörer

I dagsläget är antalet leverantörer bland verksamhetssystem få inom ett stort antal tillväxt och samhällsbyggnadsområden. Detta gör att systemen inte alltid utvecklas i önskvärd takt och till ett bra pris.

Det beror bland annat på att konkurrensen är begränsad. För att avhjälpa detta vore det dels bra att utöka marknaden och göra det lätt för ytterligare aktörer att komma in på marknaden. Det kan till exempel göras genom att ta fram öppna standarder, tydligt beskriva processer arbeta aktivt med att engagera många aktörer vid upphandling.

Länkar: <https://www.skllkommentus.se/>

Kontaktperson: Felix Krause, programansvarig tillväxt och samhällsbyggnad

Lantmäteriet central part kring digitaliserad detaljplanering

Lantmäteriet har ett regeringsuppdrag att ta fram en digital infrastruktur som möjliggör för bland annat detaljplaner att samlas och delas centraliserat.

Uppdraget kommer att ge en bild av hur vi i Sverige skulle kunna arbeta med datavårdskap även inom andra områden. En möjlig effekt av att detaljplaner kommer att tillgängliggörs öppet och centraliserat är att de blir lättare att hitta och använda för invånare och andra aktörer. Målet är i första hand att lägga ut de detaljplaner som enligt föreskrift måste göras digitalt enligt standard om några år. Det finns därtill enorma mängder gammal ostandardiserad och analoga data som också de kan komma att tillgängliggöras på sikt.

Länkar: <https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2020/02/uppdrag-att-etablera-en-digital-infrastruktur-for-tillgangliggorande-av-standardiserade-dataset-i-samhallsbyggnadsprocessen/>

Kontaktperson: Felix Krause, programansvarig tillväxt och samhällsutbyggnad.

Statliga myndigheter inom miljöområdet bygger digitala tjänster

Under de senaste åren har Naturvårdsverket och Hav- och vattenmyndigheten påbörjat utvecklingen av ett flertal digitala tjänster.

Myndigheterna har i allt större utsträckning börjat bygga egna digitala tjänster för att täcka in den rapportering som sker på området. Dessa har utvecklats med olika arbetssätt och med olika planer för funktion och förvaltning. Det är positivt att de statliga myndigheterna tar ansvar för digitaliseringen inom sina sektorer. Det är dock viktigt att det görs på rätt sätt. Här är det viktigt att vi på SKR såväl som kommuner och regioner hjälper till och bidrar så att utvecklingen blir så ändamålsenlig som möjligt.

Länkar: <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/E-tjanster/>

Kontaktperson: Felix Krause, programansvarig samhällsbyggnad och tillväxt

Beställarnätverk och vägledning för Framtidens Städer - samverkan med SKR och Upphandlingsmyndigheten.

SKR har tillsammans med ett 15-tal kommuner ett beställarnätverk som samverkar med syftet att öka svenska kommuners förmåga att göra goda inköp av välfärdsteknik och andra digitala lösningar inom vård och omsorgssektorn. Under 2020 ska beställarnätverket utgå från samverkan i sin kommande vägledning och fokusera på infrastruktur, IoT (Internet of things) och välfärdsteknik. En vägledning ska produceras för att skapa smarta, hållbara och trygga samhällen. Vägledningen kommer att beskriva vikten av samspelet mellan infrastruktur, välfärdsteknik och IoT för hållbar digital transformation av kommuner och regioner. Vägledningen för anskaffning publiceras i december 2020.

Länk:

<https://skr.se/integrationsocialomsorg/socialomsorg/digitaliseringinomsocialtjansten/valfardstekniksocialomsorg/bestallarnatverk.11553.html>

Kontaktperson: Stina Nyman, projektledare

Rättsliga förutsättningar

Automatiserat beslutsfattande under utredning

Efter en hemställan från SKR har regeringen inlett en utredning om automatiskt beslutsfattande. Idag ges den möjligheten endast till statliga myndigheter. SKR bidrar i utredningen med jurist och strateg för att säkra medlemmarnas intresse.

När möjligheten till att automatisera beslutsfattande blir möjlig kan kommuner och regioner använda smart teknologi i sina myndighetsuppdrag i större utsträckning än idag. Det är viktigt med tillförlitlig, säker, robust och integritetsskyddande teknologi inom välfärden och med lagens stöd blir den möjligheten än större.

Länk till webbsändning om automatiserat beslutsfattande från SKR:

<https://skr.se/naringslivarbetedigitalisering/digitalisering/sammanhallendigitalservice/automation.15924.html>

Länkar till direktiv för utredningen:

<https://www.regeringen.se/490889/contentassets/ff4ff714e67248aa8cafc2a49b4e8d54/en-val-fungerande-ordning-for-val-och-beslutsfattande-i-kommuner-och-regioner-dir.-202010.pdf>

Kontaktperson: Malin Annergård, analytiker och SKRs expert i utredningen

Användningen av molntjänster inom offentlig verksamhet under utredning

Utredningen om statlig drift som innefattar en rättslig analys av användningen av molntjänster i offentlig verksamhet har startat. SKR har sedan hösten 2018 arbetat intensivt för att en korrekt tolkning ska göras av en statlig instans med rättigheter att fastställa ett nationellt övergripande rättsligt utlåtande. SKR deltar nu i utredningens referensgrupp.

För SKRs medlemmar är den viktiga delen av utredningen den rättsliga analysen. Det finns stora förväntningar på ett klargörande och eventuella författningsändringar som minskar osäkerheten och skapar förutsättningar för ett korrekt användande av molntjänster.

Länk till SKRs ställningstagande

<https://skr.se/download/18.5849baa816a05f8325146548/1555072047988/SKL-12-19-00087-Stallningstagande-om-informationshantering-av-vissa-molntjanster.pdf>

Länk till kommitédirektivet

<https://www.regeringen.se/4ad5e3/contentassets/9ff2044c185f4e5cb9ffc5c1eef18195/kommittedirektiv-saker-och-kostnadseffektiv-it-drift-for-den-offentliga-forvaltningen.pdf>

Kontaktperson: Lotta Nordström, sektionschef och SKRs expert i utredningen

Informationssäkerhet

Komplicerad systematisk uppföljning

MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) har i uppdrag att ta fram en struktur för uppföljning av det systematiska informationssäkerhetsarbetet i den offentliga förvaltningen. En enkät kommer att skickas ut till kommuner och regioner inför sommaren.

SKR har tagit del av enkäten och befarar att den kommer att vara svår att besvara, vilket i sin tur kan generera missvisande analys och slutsatser. SKR ha påtalat detta.

Länkar: <https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2019/09/uppdrag-till-msb-att-ta-fram-en-struktur-for-uppfoljning-av-det-systematiska-informationssakerhetsarbetet-i-den-offentliga-forvaltningen/>

Kontaktperson: Jonas Nilsson, CISO och informationssäkerhetsexpert

Planerade aktiviteter för informations - och cybersäkerhet påverkar kommuner och regioner

MSB har publicerat informations – och cybersäkerhetsbehandlingsplan för 2020. Många aktiviteter i handlingsplan kommer att påverka kommuner och regioner.

Länkar: <https://www.msb.se/sv/publikationer/samlad-informations--och-cybersakerhetsbehandlingsplan-for-aren-20192022--redovisning-2020/>

Kontaktperson: Jonas Nilsson, CISO och informationssäkerhetsexpert

Informationsförsörjning och digital infrastruktur

Realisering av nationell digital infrastruktur

Det pågår en rad uppdrag och initiativ på nationell nivå kopplat till arbete med nationell digital infrastruktur och det finns förutsättningar att komma framåt i frågorna. Bland annat pågår regeringsuppdrag kring säkert och effektivt informationsutbyte, regeringsuppdrag kring grunddata och ett projekt för säker digital kommunikation (SDK). Det finns ett stort behov av en nationell vision, modell och lösningar som ska användas gemensamt i offentlig sektor.

En viktig del handlar om att uppnå samsyn kring en tydlig vision för hur den digitala infrastrukturen och informationsförsörjningen ska fungera i ett börnläge. Behovet gäller både en gemensam bild och ökad dialog kring vad som är nationell digital infrastruktur och hur den ska nyttjas. Kommuner och regioner kommer på lång sikt att behöva förhålla sig till det som tas fram. SKR verkar för en tydlig nationell färdplan inom nationell digital infrastruktur och för att DIGG (myndigheten för digital förvaltning) ska få tillräckliga resurser för att utföra detta uppdrag.

En återkommande utmaning är att säkerställa en modell för långsiktig finansiering och förvaltning av gemensamma digitala lösningar. SKRs kongress 2019 gav bifall till en motion om en Sverigeförhandling för att få till stånd en samfinansiering av bland annat nationell digital infrastruktur. SKR har initierat en dialog med Infrastrukturdepartementet.

Länkar:

[Projektet Säker Digital Kommunikation \(SDK\)](#)

[Uppdrag om ett säkert och effektivt elektroniskt informationsutbyte inom den offentliga sektorn](#)

[Uppdrag om säker och effektiv tillgång till grunddata](#)

[Motion 47: Inled en Sverigeförhandling om välfärdens digitala infrastruktur, SKR](#)

Kontaktpersoner: Kristina Fenger-Krog och Ulf Palmgren, digitaliseringsstrateger och experter inom informationshantering

Ökat behov av strukturerad informationshantering

Tekniken för att analysera och skapa nya värden av information finns på plats till exempel avancerad analys av data eller genom tillämpningar som nyttjar artificiell intelligens (AI). Detta ställer ökade krav på hantering av den egna informationen. Avgörande är hur och när informationen bör (eller ska) skyddas, kvalitetssäkras och att den kan delas som öppen när så är möjligt.

SKR ser en tydlig förändring av informationens användning från reaktiv till både reaktiv och proaktiv. Reaktiv informationsanvändning utgår från information som redan har uppstått ("gårdagens information"). Proaktiv informationsanvändning utgår från information som skapas "i denna sekund". Som exempel kan nämnas AI-tjänster.

För kunna möta samhällets krav, där hantering av information som strategisk resurs blir nödvändig, krävs att varje organisation hanterar information på ett strukturerat sätt. Detta inkluderar att hantera information under hela livscykel från upprättande av ärende till arkivering av information. Det ställer krav på hur vi hanterar vår information, hur den styrs och hur vi säkrar förutsättningar för att informationen finns tillgänglig för de tillämpningar som behöver det.

En viktig del i informationshanteringen är frågorna kopplade till långsiktig informationshantering däribland arkiv. Arkivutredningen lämnade sitt betänkande i december 2019 (SOU2019:58). Utredningen hade starkt fokus på kulturarvsfrågor, men lyfte även behovet av fokus på långsiktigt digital informationshantering.

Flera kommuner och regioner har redan infört ett e-arkiv i sina organisationer eller är på väg med införandet. Ett e-arkiv är en viktig källa till öppna data. SKR menar att ett e-arkiv är en avgörande förutsättning för öppna data.

Länkar:

<https://www.oecd.org/sweden/digital-government-review-of-sweden-4daf932b-en.htm>

<https://www.regeringen.se/remisser/2020/02/remiss-sou-201958-harifran-till-evigheten--en-langsiktig-arkivpolitik-for-forvaltning-och-kulturarv/>

Kontaktperson: Caspar Almalander, digitaliseringsstrateg och e-arkivexpert

Ökad fokus på öppna data

EU har tagit ett tydligare grepp kring frågan om PSI (Public Sector Information) då följsamheten tidigare varit dålig. Den pågående öppna data utredningen (I 2019:01, tidigare kallad PSI-utredningen) har som uppdrag bland annat lämna förslag på hur Öppna datadirektivet, ska genomföras i svensk rätt.

EU:s medlemsstater har fått i uppdrag att komma med förslag på värdefulla datamängder som bör tillgängliggöras öppet. I Sverige har Lantmäteriet fått i uppdrag att se över vilka data detta skulle kunna vara och vilka budgetära

konsekvenser ett öppet tillgängliggörande kan innebära. Uppdraget är att analysera budgetära konsekvenser av myndigheters tillgängliggörande av värdefulla datamängder.

EU har med revideringen av PSI-direktivet börjat ta öppna data på större allvar. Även om åsikterna skiljer sig en hel del inom unionen är målet att driva på utvecklingen. I Sverige pågår nu ett febrilt arbete med att se över de data som kan anses värdefulla och som kan skickas vidare till EU. SKR deltar i arbetet. Förmodligen kommer datamängderna bli relativt få och enkla för att de ska fungera i samtliga medlemsländer.

I Sverige är frågan om öppna data het och vi har gått från att tro att vi var duktiga inom området ur ett EU-perspektiv till att se att vi snarar ligger bland de sämre länderna. En aspekt som varit utmanande i arbetet med öppna data har varit att flera av de verksamheter som i dag hanterar de aktuella datamängderna är avgiftsfinansierade. Det gör det svårt att öppna upp och släppa data fritt. En ändring skulle kräva att finansieringsmodellerna för dessa verksamheter förändrades.

Ett samarbete mellan DIGG, Internetstiftelsen, SKR är startat för att motivera och engagera beslutsfattare inom offentlig sektor genom bland annat utbildningsinsatser.

Länkar:

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2019/11/oppna-data-utredningen-forlangs/>

<https://www.lantmateriet.se/contentassets/e16a59e08cb744149c878776256560e6/uppdrag-att-analysera-budgetara-konsekvenser-av-myndigheters-tillgangliggorande-av-vardefulla-datamangder.pdf>

<https://internetstiftelsen.se/kunskap/rapporter-och-guider/oppna-data-guide-for-beslutsfattare/>

<https://internetstiftelsen.se/press/pressmeddelanden/digg-skr-och-internetstiftelsen-inleder-samarbete-om-oppna-data/>

Kontaktperson: Caspar Almalander, digitaliseringsstrateg och e-arkivexpert

Ökad och standardiserad användning av betrodda tjänster

Regeringens har tillsatt en utredning om betrodda tjänster och hantering av e-legitimering i tjänsten. I utredarens uppdrag ingår att kartlägga och analysera den offentliga förvaltningens behov av åtgärder för ökad och standardiserad användning av betrodda tjänster och lämna förslag på sådana åtgärder, särskilt när det gäller att:

- tydliggöra när avancerade respektive kvalificerade elektroniska underskrifter bör användas i den offentliga förvaltningen,
- kunna validera och bevara elektroniska underskrifter

- kunna använda e-legitimation i tjänsten och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget ska redovisas senast den 30 december 2020.

SKRs får många frågor om detta från kommuner och regioner, vilket pekar på ett stort behov i organisationerna efter förtydligande kring nyttjande av betrodda tjänster däribland elektroniska underskrifter. För att kunna ta digitalisering till nästa nivå krävs att det finns lösningar för e-legitimation för alla - så väl i den privata användningen som i tjänsten. Detta har varit ett faktum länge och samsynen är bekräftat då detta lyfts fram som del i flera utredningar. Dock finns fortfarande stora utmaningar i hur det faktiskt ska lösas.

Här behövs förtydligande på flera nivåer - från juridiska analyser som inkluderar förtydligande om när (och hur) handlingar ska signeras till krav vid upphandlingar av tekniska lösningar och omställning i verksamhet som krävs när det digitala är originalet (vidimering).

Länkar:

<http://www.sou.gov.se/betroddatjanster/>

Kontaktpersoner: Kristina Fenger-Krog och Ulf Palmgren, digitaliseringsstrateger och experter inom informationshantering

AI och automatisering

Potentialen med AI stor, men kräver rätt förutsättningar

Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) har publicerat en analys av den offentliga förvaltningens förmåga att använda AI. Den pekar på att potentialen om offentlig sektor anammade de möjligheter som idag finns med AI är 140 mdkr årligen. DIGG pekar ut sju områden där förutsättningar för detta behöver skapas samt förslag på hur dessa kan understöddas.

Om de förslag som lämnas tas om hand kan bland annat dessa saker komma att hända som påverkar kommuner och regioner: Etablering av rättsliga förutsättningar för att underlätta försöksverksamhet inom områden där det ännu inte är möjligt, framtagande av en nationell datastrategi för offentlig sektor, inrättande av kompetenscenter för AI-expertis samt yrkes- och rollspecifik utbildning inom AI.

Länkar:

<https://www.digg.se/nyheter--publikationer/Publikationer/framja-den-offentliga-forvaltningens-formaga-att-anvanda-ai>

Kontaktperson: Malin Annergård, analytiker

Stort intresse för organisationers första AI resa

Många kommuner och regioner har visat intresse för Vinnovas utlysning om möjligheter att starta sitt första AI-projekt. Närmare 100 projekt bedömdes och 13 har fått anslag beviljade. SKR startar samtidigt ett AI nätverk för att hålla samman erfarenheterna som dessa organisationer gör samt andra frågor kopplat till de första AI-projekten hos våra medlemmar.

I en konferens som SKR genomförde digitalt i mars fick medlemmar också möjlighet att prioritera vilka frågor som är viktigast för att kunna tillgodogöra sig AI i verksamheten. Prioriteringen är grundläggande och gemensam infrastruktur för AI samt tillgång till expert- och förändringsledningskompetens för att kunna genomföra omställningsresan som implementeringen många gånger innebär.

Den 13 maj arrangerade nätverkets första möte där kommuner, regioner och andra offentliga organisationer samlades för att samverka, utforska och stödja varandra i den utveckling som ligger framför oss.

Det kommer att bli viktigt att lära av varandra och att sprida de erfarenheter, lösningar och algoritmer som tas fram i de nya projekten. Det blir också tydligt att behovet av kunskap fortsatt är stort kring förändringsledning, dataanalys och förvaltning av AI lösningar samt att arbetet behöver fortgå för att tillse att det finns en grundläggande infrastruktur i Sverige.

Länkar:

<https://www.vinnova.se/e/ai-kompetens-kapacitet-och-formaga/starta-er-ai-resa-offentliga-organisationer/>

<https://www.ri.se/sv/vad-vi-gor/projekt/ai-agenda-sverige>

Kontaktperson: Louise Callenberg, sektionschef digital samverkan och förnyelse

Några intressanta analyser

Sverige i internationell jämförelse

DIGG (Myndigheten för digital förvaltning) har gjort en analys av hur Sverige kommit ut i fyra av de mest erkända internationella jämförelserna av den digitala förvaltningen i olika länder. Samtidigt som förutsättningarna i regel är mycket goda visar undersökningarna att det inom många delar av den offentliga Sverige finns en lång väg att gå när det gäller att skapa en enklare, öppnare och effektivare digital förvaltning.

Länk:

<https://skr.se/naringslivarbetedigitalisering/digitalisering/nyhetsarkivdigitalisering/arkivdigitalisering/nationelldigitalinfrastrukturbehooverprioriterasomvalfardenskastallaom.32153.html>

<https://www.digg.se/nyheter--publikationer/Publikationer/digital-forvaltning-i-internationellt-perspektiv>

Kontaktperson: Malin Annergård, analytiker

Framtidens digitala kompetensbehov

Tillväxtanalys ((Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser) har publicerat en rapport om framtidens digitala kompetensbehov. Studien bygger på 30 svenska experters syn på hur dagens arbetsliv kommer att förändras i spåren av den digitala utvecklingen på tio års sikt. Man pekar bland annat på att en rad icke-tekniska kompetenser kommer att behövas för att klara den digitala strukturomvandlingen. Några av dessa är ledning av digital transformation, kommunikation, samarbete människa – maskin, etik, kritiskt och kreativt tänkande.

Kommuner och regioner behöver utöver digital spetskompetens och grundläggande digital kompetens säkra tillgången på dessa icke-digitala kompetenser för att lyckas med den digitala omställningen.

<https://www.tillvaxtanalys.se/om-oss.html>

Kontaktperson: Malin Annergård, analytiker

Aktuellt hos några aktörer

Digitaliseringsarbete inom EU påverkar utveckling i Sverige

Inom EU pågår flera initiativ kopplat till digitalisering som påverkar utvecklingen i Sverige. I början på året aviserades EU:s nya digitaliseringspolitik som framöver bland annat kan komma att innebära ny reglering för dataförvaltning, en ny interoperabilitetsstrategi och riktlinjer inom bland annat AI. I arbetet beskrivs även en vision om ett europeiskt ”data space” under europeisk reglering och med investeringar i standarder, verktyg, infrastruktur och kompetens.

Sedan tidigare har bland annat ett omarbetat PSI-direktiv och Single Digital Gateway (SDG)-förordningen antagits. SDG-förordningen pekar ut ett antal områden för vilka information ska finnas på en gemensam europeisk portal och ett antal livshändelser som ska kunna skötas digitalt i medlemsstaterna.

EU:s digitaliseringspolitik kan komma att påverka flera områden som rör informationshantering i allmänhet, men även mer specifikt inom hantering inom hälso- och sjukvård. EU aviserar en revidering av eIDAS-förordningen som kan komma att påverka arbetet med digitala identitetslösningar.

I Sverige har regeringen utsett DIGG som nationell samordnare av SDG-förordningen. DIGG:s ansvar omfattar även samordning av ett effektivt

införande för kommuner och regioner. Även om kommuner och regioner har viss dispens i tidplanen för genomförandet kommer det behövas insatser i samverkan med statliga myndigheter för att genomföra förordningen. Mer specifikt förutsätter förordningen en uppgift en gång, vilket innebär att svenska myndigheter kan behöva utbyta uppgifter med andra europeiska myndigheter. Eftersom de livshändelser som omfattas inte nödvändigtvis är prioriterade i Sverige kommer det bli särskilt viktigt med ett kostnadseffektivt införande. Hos DIGG finns ett samarbetsrum för SDG-förordningen.

Länkar:

[Shaping Europe's Digital Future](#), Europeiska kommissionen

[En digital ingång till Europa \(Single digital gateway\)](#), DIGG

[Förslag till handlingsplan för att leva upp till SDG-förordningen](#), DIGG.

[På gång inom EU, våren 2020](#). (se kapitel 10), SKR.

Kontaktpersoner: Peter Krantz, digitaliseringsstrateg

IoT Sverige och möjlighet till stöd för utveckling

En ny utlysning från IoT Sveriges sker under våren med möjligt att ansöka från och med maj 2020. Syftet är att öka offentlig sektors förutsättningar och förmåga att använda IoT (Internet of things).

Länkar:

<https://www.vinnova.se/e/strategiska-innovationsprogrammet-for-sakernas-internet/iot-sverige-varen-2020/>

<https://iotsverige.se/>

Kontaktperson: Stina Nyman, projektledare Framtidens samhälle – en vägledning och beställarnätverk

City as a Platform hos RISE, Research Institutes of Sweden

City as a Platform samlar 18 kommuner vilka kommer att utforska, implementera och samverka kring gemensamma IoT-plattformar som stöd för samhällsnytta i städerna. Projektet skall även säkra nationell förankring samt föreslå en nationell förvaltningsmodell av ett miniminätverk för dataplattformar, inklusive relevanta standarder.

Länkar:

<https://www.ri.se/sv/vad-vi-gor/projekt/city-plattform>

<https://www.youtube.com/watch?v=5n376ZYNzc8&feature=youtu.be>

Kontaktperson: Stina Nyman, projektledare Framtidens samhälle – en vägledning och beställarnätverk

SKL Kommentus och Inera om säker digital kommunikation

Ett arbete pågår för att möjliggöra upphandling av säker digital kommunikation. Den omfattar tjänster där kommuner, regioner och deras bolag genom avrop ska kunna ta hjälp av leverantörsmarknaden för anpassning av förmåga att ansluta till federationen Säker digital kommunikation.

Federationen Säker digital kommunikation är fortfarande under framtagning och utveckling och drivs för närvarande i projektform av Inera med mål att vara klart för anslutning i produktion 2021.

Länk:

<https://www.skldokumentus.se/upphandling-och-ramavtal/vara-ramavtal-och-upphandlingar/planerade-och-pagaende-upphandlingar/saker-digital-kommunikation/>

Kontaktperson: Stina Nyman, projektledare Framtidens samhälle – en vägledning och beställarnätverk

AI Innovation of Sweden – en möjlighet för alla SKRs medlemmar

Det första året av AI Innovation of Sweden har gått. 70 olika organisationer är nu med i initiativet - akademier, stora och små företag, kommuner och regioner samt intresseorganisationer och institut. AI innovation finns också regionalt i Sverige och samarbetar nära ett handfull regioner. Samarbetet i Sverige leds av Vinnova och är ett statligt initiativ från näringsdepartementet och infrastrukturdepartementet. SKR är involverade i styrgrupp och en handfull projekt som skapar förutsättning för svensk välfärd och automatisering.

Här är en beskrivning av initiativets olika delar:

- Data Factory - din möjlighet att dela och använda data, lära dig att använda stark beräkningskraft och delta i banbrytande projekt
- Projektportfölj - en växande portfölj av externt finansierade projekt där partners samarbetar och genererar insikter, kunskap, förutbildade modeller och datasätt
- Strategi för industrialisering av AI - en uppsättning vägledande strategiska områden för att påskynda praktisk användning och distribution av AI i Sverige, vilket påverkar vår färdplan framöver
- Utbildningsinitiativ utöver Elements of AI - exklusiva nationella partnerprogram under utveckling samt bättre vägledning i den rika flora av utbildningserbjudanden

- Uppdaterat program för AI-baserade startups - baserat på kriterier för att ta fram de bästa, sätta en tydlig väg för AI-startups att bli partners och bidra med deras unika kompetens och lösningar för AI Innovation of Sweden
- Partnernätverk - möjligheter att träffas och lära av andra av de snart 70 partnerna och verktyg som möjliggör direkt kommunikation mellan partner

AI Innovation of Sweden är ett samarbete som samlar hela landets olika sektorer och visar både förmågan och nyttan av samverkan där flera av SKRs medlemmar är aktiva. Fler medlemmar ansluter sig och kan ta del av de initiativ som görs inom Vinnovas stora flaggskepp.

Länkar: www.ai.se

Kontaktperson: Fredrik Carlsson, digitaliseringsstrateg

Vinnova har snabbtillgängliga innovationsutlysningar i covid-tider och snabbfotad expertpanel för kommun och region

Vinnova ger extra stöd för omställning med anledning av covid 19. De ger bland annat möjlighet att under en veckas varsel få expertpanelbedömningar av AI-initiativ som ett företag, en kommun eller region funderar på att starta upp.

Vinnova ger också möjlighet för kommuner och regioner till innovationsstöd av omställning som man vill göra till följd av covid 19, vars effekt kommer på 6-12 månader.

<https://www.vinnova.se/e/ai-kompetens-kapacitet-och-formaga/expertbedomning-av-ert-ai-projekt-2020-01007/>

<https://www.vinnova.se/e/innovationer-i-krisens-spar/>

Kontaktperson: Klas Dannerlöv, vinnovasamordnare och innovationsexpert

Nyligen avslutade statliga utredningar

SOU 2020:14 Framtidens teknik i välfärdens tjänst överlämnad till regeringen

Utredningen har sett över och lämnat förslag på åtgärder som kan främja införandet av välfärdsteknik i äldreomsorgen.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/03/utredning-om-valfardsteknik-i-aldreomsorgen-overlamnad/>

Delredovisning av uppdrag att etablera förvaltningsgemensam digital infrastruktur

Bolagsverket, Domstolsverket, E-hälsomyndigheten, Försäkringskassan, Lantmäteriet, DIGG, MSB, Riksarkivet samt Skatteverket har i uppdrag att etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte. DIGG ska leda arbetet, där även SKR deltar.

En första övergripande version av planen presenterades i mars 2020.

<https://www.digg.se/globalassets/uppdrag-att-etablera-en-forvaltningsgemensam-digital-infrastruktur-for-informationsutbyte.pdf>

Delredovisning av uppdrag om att etablera ett nationellt ramverk för grunddata inom den nationella förvaltningen

Bolagsverket, Lantmäteriet, Myndigheten för digital förvaltning, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt Skatteverket har i uppdrag att etablera ett nationellt ramverk för grunddata inom den offentliga förvaltningen. Myndigheten för digital förvaltning leder arbetet där även SKR deltar aktivt.

En första övergripande version av planen delredovisades till Infrastrukturdepartementet i februari 2020.

https://www.bolagsverket.se/polopoly_fs/1.20638!/delrapport-uppdrag-etablera-nationellt-ramverk-grunddata.pdf

Pågående statliga uppdrag och utredningar

Uppdrag att ta fram samlad handlingsplan för arbetet utifrån målen i Nationell strategi för samhällets information och cybersäkerhet

MSB, Försvarets radioanstalt, FMV, Försvarmakten, PTS, Polismyndigheten och säkerhetspolisen ska ta fram en samlad handlingsplan för arbetet utifrån målen i Nationell strategi för samhällets information och cybersäkerhet.

Delrapport ska lämnas 1 mars varje år fram till slutredovisningen 1 mars 2023.

<https://www.regeringen.se/4a095b/contentassets/f06e5fa24a854133b6d8d6c48802e960/uppdrag-om-en-samlad-informations--och-cybersakerhetshandlingsplan-for-aren-20192022.pdf>

Uppdrag att etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte

Bolagsverket, Domstolsverket, E-hälsomyndigheten, Försäkringskassan, Lantmäteriet, DIGG, MSB, Riksarkivet samt Skatteverket har i uppdrag att etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte. DIGG ska leda arbetet, där även SKR deltar.

Slutredovisning till Infrastrukturdepartementet ska ske senast 31 januari 2021.

<https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2019/12/uppdrag-att-etablera-en-forvaltningsgemensam-digital-infrastruktur-for-informationsutbyte/>

Uppdrag om att etablera ett nationellt ramverk för grunddata inom den nationella förvaltningen

Bolagsverket, Lantmäteriet, Myndigheten för digital förvaltning, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt Skatteverket har i uppdrag att etablera ett nationellt ramverk för grunddata inom den offentliga förvaltningen. Myndigheten för digital förvaltning leder arbetet där även SKR deltar aktivt.

En första övergripande version av planen ska delredovisas till Infrastrukturdepartementet senast den 1 mars 2020

Slutrapportering ska ske till Infrastrukturdepartementet senast den 31 januari 2021.

<https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2019/12/uppdrag-att-etablera-ett-nationellt-ramverk-for-grunddata-inom-den-offentliga-forvaltningen/>

Uppdrag att ta fram förslag på en metod för kostnadseffektiv och hållbar utveckling av förvaltningsgemensam digital infrastruktur

Ekonomistyrningsverket (ESV) har i uppdrag att ge förslag på en metod för kostnadseffektiv och hållbar utveckling av förvaltningsgemensam digital infrastruktur. ESV får i uppdrag att analysera finansieringsformerna och föreslå hur utvecklingskostnader bör fördelas inom staten samt hur ansvaret för tjänsterna, i de fall det är lämpligt, förs över till Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). ESV ska analysera finansieringsformerna och föreslå hur utvecklingskostnader bör fördelas inom staten samt hur ansvaret för tjänsterna, i de fall det är lämpligt, förs över till Myndigheten för digital förvaltning (DIGG).

Delrapport avseende förslaget på fördelning av utvecklingskostnader senast den 30 mars 2020.

Uppdraget ska slutredovisas senast den 16 oktober 2020.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2019/12/kostnadseffektivare-digitalisering-i-offentlig-sektor/>

Uppdrag att öka den offentliga förvaltningens förmåga att tillgängliggöra öppna data, bedriva öppen och datadriven innovation samt använda artificiell intelligens

DIGG ska även främja den offentliga förvaltningens förmåga att använda artificiell intelligens. Särskilt fokus ska läggas på säkerhet, inklusive god informationssäkerhet, sekretess och integritetsskydd.

Uppdraget om AI slutredovisades i april 2020.

Delrapport senast 31 mars 2020 som ska innehålla handlingsplan för offentliga öppna data samt förslag till långsiktig förvaltning av plattformarna för opnadata.se och challengesgov.se, inklusive finansieringsförslag.

Slutrapport ska presenteras senast 31 januari 2021

<https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2019/05/uppdrag-att-oka-den-offentliga-forvaltningens-formaga-att-tillgangliggora-oppna-data/>

Uppdrag att analysera budgetära konsekvenser av myndigheters tillgängliggörande av värdefulla datamängder

Uppdrag till Lantmäteriet m.fl. att identifiera vilka datamängder som kan komma i fråga att tillgängliggöra som värdefulla datamängder enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (PSI-direktivet) och vilka aktörer som kan komma att omfattas av kravet att tillgängliggöra sådana datamängder.

Samt att analysera och redovisa budgetära konsekvenser av att tillgängliggöra värdefulla datamängder avgiftsfritt. I uppdraget ingår också att lämna förslag till hur tillgängliggörandet av de värdefulla datamängderna ska kunna göras avgiftsfria och att analysera och redovisa de samhällsekonomiska nyttorna som sådant tillgängliggörande kan ge. Lantmäteriet ska vara samordnande myndighet för uppdraget.

Uppdraget skulle ha redovisats 17 januari 2020 har förlängts med 6 månader.

<https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2019/05/uppdrag-att-analysera-budgetara-konsekvenser-av-myndigheters-tillgangliggorande-av-vardefulla-datamangder/>

Utredning om bättre förutsättningar för tillgång till och vidareutnyttjande av öppna data och offentlig digital information

Inom kort väntas EU anta en omarbetning av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (PSI-direktivet). Målsättningen är bland annat att stärka EU:s dataekonomi genom att öka mängden data från den offentliga sektorn som är tillgängliga för vidareutnyttjande. Direktivet omfattar också öppna data.

Uppdraget ska redovisas senast den 15 maj 2020.

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2019/05/dir.-201920/>

Utredning om samordning av statliga utbetalningar från välfärdssystemen

Utredningen ska undersöka hur en samordnande funktion för statliga utbetalningar från välfärdssystemen kan bidra till att öka möjligheterna att förhindra felaktiga utbetalningar, effektivisera utbetalningsprocesser och förbättra servicen till medborgarna. Samt undersöka hur kontrollen av statliga utbetalningar kan förstärkas genom en ökad samordning mellan myndigheter samt hur medborgarnas uppgiftslämnande kan samordnas och förenklas.

Uppdraget slutredovisas senast 29 maj 2020

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2018/06/dir.-201850/>

Uppdrag att genomföra en förstudie om tillgång till information om vaccinationer.

Uppdrag till E-hälsomyndigheten och Folkhälsomyndigheten att se på om var och en på ett enkelt och digitalt sätt kan få uppgifterna samlade om vilka vaccinationer man fått.

Uppdraget görs i samverkan med berörda myndigheter, Sveriges Kommuner och Regioner, Inera AB och Smittskyddsläkarföreningen. Synpunkter ska hämtas in från bland annat privata vaccinationscentraler.

Uppdraget redovisas till Socialdepartementet senast 15 juni 2020.

<https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2019/08/uppdrag-att-genomfora-en-forstudie-om-tillgang-till-information-om-vaccinationer/>

Utredning om säker och kostnadseffektiv it-drift för den offentliga förvaltningen

Utredningen ska kartlägga och analysera statliga myndigheters behov av säker och kostnadseffektiv it-drift samt hur dessa behov tillgodoses. Analysera säkerhetsmässiga och rättsliga förutsättningar för samordnad statlig it-drift och lämna förslag på mer varaktiga former för sådan it-drift, om det bedöms lämpligt ur ett säkerhetsperspektiv, och de författningsförslag som detta kräver.

Utredaren ska också analysera de rättsliga förutsättningarna för statliga myndigheter, kommuner och regioner att med bibehållen säkerhet utkontraktera it-drift till privata leverantörer och vid behov lämna författningsförslag.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 augusti 2020.

Uppdraget att föreslå mer varaktiga former för samordnad statlig it-drift ska redovisas senast den 31 maj 2021.

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2019/09/dir.-201964/>

Uppdrag om att testa ny teknik vid automatisering inom offentlig förvaltning

DIGG och Lantmäteriet har fått i uppdrag av regeringen att testa ny teknik för automatisering i den offentliga förvaltningen. De ska undersöka om det är möjligt att använda ny teknik, exempelvis AI och blockkedjor, i syfte att i högre grad automatisera rutiner och processer för ärendehantering och beslutsfattande inom offentlig förvaltning. Målsättningen är att processer och beslut ska effektiviseras med bibehållen eller ökad kvalitet samtidigt som transparensen bakom beslutsfattande bibehålls eller ökar.

Uppdraget ska redovisas till Infrastrukturdepartementet senast 25 september 2020.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2019/12/ny-teknik-for-automatisering-i-staten-testas/>

Uppdrag att samverka kring kompetensförsörjning av digital spetskompetens

Regeringen har uppdragit åt Universitetskanslersämbetet och Tillväxtverket att tillsammans analysera och föreslå hur kompetensförsörjningen av digital spetskompetens kan utvecklas både kort- och långsiktigt.

Delredovisning sker senast 31 oktober 2020.

Slutrapport till Infrastrukturdepartementet och Utbildningsdepartementet senast den 31 oktober

2022. <https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2019/08/uppdrag-att-samverka-kring-kompetensforsorjningen-av-digital-spetskompetens/>

Uppdrag att kartlägga användningen av artificiell intelligens respektive analys av stora datamängder i Sverige

Regeringen har uppdragit åt SCB (statistiska centralbyrån) att kartlägga användningen av artificiell intelligens (AI) respektive kartlägga analys av stora datamängder.

I uppdraget ingår även att med hjälp av t.ex. maskininlärning och textanalys göra uppskattningar av användningen av AI bland svenska företag, samt att definiera användning av AI respektive analys och användning av stora datamängder. SCB ska genomföra uppdraget i nära dialog med DIGG, VINNOVA, SKR och Tillväxtverket.

Uppdraget slutredovisas senast 30 november 2020.

<https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2019/08/uppdrag-att-kartlagga-anvandningen-av-artificiell-intelligens-respektive-analys-av-stora-datamangder-i-sverige/>

Ökad och standardiserad användning av betrodda tjänster i den offentliga förvaltningen

Regeringen har uppdragit åt Lantmäteriet att undersöka förutsättningarna för ökad och standardiserad användning av betrodda tjänster i den offentliga förvaltningen. Syftet med utredningen är att höja säkerheten och stärka tilliten när betrodda tjänster används. I uppdraget ingår:

Uppdraget ska redovisas till infrastrukturdepartementet senast den 30 december 2020.

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2020/03/dir.-202027/>

Kommittén för teknologisk innovation och etik (Komet)

Kommittén arbetar på uppdrag av regeringen för att Sverige ska kunna vara ledande på ansvarsfull utveckling och användning av ny teknik. Arbetet ska ge stöd till regeringen att hantera en accelererande teknikutveckling. Kommittén arbetar med policyutveckling i syfte att skapa goda förutsättningar för innovation och konkurrenskraft samtidigt som utvecklingen och spridningen av ny teknik sker tryggt, säkert och med ett långsiktigt samhällsperspektiv.

Komet ska göra fördjupade analyser, kartlägga behov av anpassning av regelverk och leverera policyutvecklande förslag till regeringen.

Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 december 2021.

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2018/08/dir.-201885/>

Uppdrag att driva en kompetenssatsning om digitaliseringens möjligheter i plan- och byggprocessen

Lantmäteriet ska driva en kompetenssatsning om digitaliseringens möjligheter i plan- och byggprocessen. Målsättningen med uppdraget är att bidra till en effektivare och mer enhetlig digitaliserad plan- och byggprocess, vilket är en del i det övergripande målet att få till stånd fler bostäder. I uppdragets genomförande ska Lantmäteriet ta tillvara Boverkets kunskap om plan- och byggprocessen och Naturvårdsverkets kunskap från uppdraget Digitalt först - för smartare miljöinformation samt inhämta synpunkter från Sveriges Kommuner och Regioner,

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 1 december 2020.

<https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2017/12/uppdrag-att-driva-en-kompetenssatsning-om-digitaliseringensmojligheter-i-plan--och-byggprocessen/>

Uppdrag att vara projektledare för respektive använda Hack for Sweden

Regeringen har uppdragit åt DIGG att verka för att Hack for Sweden utvecklas från ett årligt event till ett ständigt pågående arbete som främjar öppen och datadriven innovation som en integrerad del av den offentliga verksamheten.

Uppdraget ska redovisas till Infrastrukturdepartementet senast 31 januari 2021.

<https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2020/04/uppdrag-att-vara-projektledare-for-respektive-anvanda-hack-for-sweden/>

Uppdrag att etablera en digital infrastruktur för tillgängliggörande av standardiserade dataset i samhällsbyggnadsprocessen

Uppdrag åt Lantmäteriet att etablera en digital infrastruktur för tillgängliggörande av minst två standardiserade dataset i samhällsbyggnadsprocessen.

Uppdraget ska delredovisas senast 1 februari 2021.

Slutredovisning till Finansdepartementet senast 31 januari 2022.

<https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2020/02/uppdrag-att-etablera-en-digital-infrastruktur-for-tillgangliggorande-av-standardiserade-dataset-i-samhallsbyggnadsprocessen/>

Utredning om en väl fungerande ordning för val och beslutsfattande i kommuner och regioner (automatiserat beslutsfattande)

Uppdraget ska åstadkomma en valordning som är lätt att förstå, lätt att tillämpa och säkerställer representation från politiska minoriteter. Samt att tillförsäkra fortsatt goda möjligheter för ett effektivt och rättssäkert beslutsfattande i kommuner och regioner. Utredaren ska bland annat ta ställning till hur en möjlighet till automatiserat beslutsfattande kan införas i kommuner och regioner
Slutredovisas till finansdepartementet 24 mars 2021

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2020/02/dir.-202010/>

Uppdrag att främja och följa införandet av standarden IPv6

Uppdrag till Post- och telestyrelsen att främja och följa införandet av standarden IPv6 genom insatser riktade till statliga myndigheter, kommuner och landsting.

Uppdraget delredovisades i februari 2020.

Uppdraget slutredovisas till Infrastrukturdepartementet senast den 1 mars 2021.

<https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2019/08/uppdrag-att-framja-och-folja-inforandet-av-standard-1pv6/>

Omvärldsrapport digitalisering maj 2020

I den här rapporten finns kortfattade beskrivningar av viktiga händelser och tendenser som kan komma att påverka kommuner och regioners utveckling i en digital tid.

Rapporten fokuserar på perioden januari – maj 2020.

Upplysningar om innehållet
Louise Callenberg, louise.callenberg@skr.se

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2020
ISBN: 978-91-7585-832-6